

§ 16 b, stk. 1

Miljøtilladelse

Smågriseproduktion på Ringtvedvej 7, 6500 Vojens.
Meddelt den 8. december 2025

Registreringsblad

Husdyrbruget

Husdyrbrugets CVR-nummer	18686031
Husdyrbrugets navn	Bramsgaard ApS
Beliggenhedsadresse	Ringtvedvej 7, 6500 Vojens

Ansøger

Ansøger navn	Bramsgaard ApS
Ansøger adresse	Skovrupvej 12, 6070 Christiansfeld
Ansøger telefon	20405664
Ansøger e-mail	rasmus@jessenagro.dk

Konsulent

Konsulent CVR-nummer	25914562
Konsulent virksomhedsnavn	Miljø og Natur
Konsulent navn	Jakob Altenborg
Konsulent adresse	Kirkegade 26, 9330 Dronninglund
Konsulent telefon	26259791
Konsulent e-mail	jakob@miljoeognatur.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	9265260
CHR-numre	95015
Matrikel nummer	29, Maugstrup Ejerlav, Maugstrup
Øvrige matrikler	287, 380, 101, 377, 378 og 382 – Maugstrup Ejerlav, Maugstrup 217, 381, 402 og 379 - Maugstrup Ejerlav, Maugstrup 452 - Jegerup Ejerlav, Jegerup

Myndighed

Navn	Haderslev Kommune, Miljø, Landbrugsgruppen
Adresse	Christian X's Vej 39, 6100 Haderslev
Sagsbehandler	Christina Thorslev Petersen
E-mail	ctp@haderslev.dk
Kvalitetssikring	Astrid Kjærulff Jepsen

Tilladelse

Ansøgning indsendt	23. september 2025
Godkendelsestype	§ 16 b, stk. 1, ammoniakemission på 822 kg NH ₃ -N/år
Visiteret fuldt oplyst	4. oktober 2025
Meddelt	8. december 2025
Husdyrgodkendelse.dk	Skema nr. 252564, version 2
Acadre nr.	25/24613

Indholdsfortegnelse

Registreringsblad.....	2
A. Afgørelse	5
Baggrund for afgørelse om miljøtilladelse	5
Dispensationer.....	6
Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse	6
B. Vilkår for husdyrbruget	7
C. Miljøteknisk beskrivelse	11
Generelt.....	11
Indretning og drift	11
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	11
Husdyrbrugets beliggenhed.....	12
Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold.....	13
Naturvurdering.....	13
Lugtgener	17
Støjklender og rystelser.....	17
Støvgener.....	19
Lysgener.....	19
Skadedyr.....	20
Transport, til- og frakørsler.....	20
Olie, kemikalier og affald	21
Spilde- og overfladevand	23
Energier og vandforbrug.....	24
Vand.....	25
BAT Ammoniakemission	26
Egenkontrol	26
Risikoforhold.....	27
Ophør.....	27
D. Offentlighed og klagevejledning	29
Høring af naboer og parter om udkast til miljøtilladelse	29
Annoncering af afgørelse	29
Klagevejledning	30
Bilag 1: Situationsplan.....	31
Bilag 2: Ansøgers miljøtekniske beskrivelse	32
Bilag 3: Produktionsarealer	33

A. Afgørelse

Haderslev Kommune har den 23. september 2025 modtaget ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget på Ringtvedvej 7, 6500 Vojens, omhandlende følgende:

Udnyttelse af produktionsarealerne i eksisterende bygning

Overgang til stipladsmodel

Haderslev Kommune meddeler miljøtilladelse efter § 16 b, stk. 1 i husdyrbrugloven¹ til smågriseproduktion med de stillede vilkår i Afsnit B. Det forudsættes, at projektet gennemføres og drives, som det er beskrevet i ansøgning nr. 252564, version nr. 2 på Husdyrgodkendelse.dk.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres uden kommunens forudgående tilladelse. Haderslev Kommune er tilladelses- og tilsynsmyndighed. Det vurderes, at ansøgningen ikke er omfattet af krav om miljøkonsekvensrapport. Ansøger har indsendt en miljøteknisk redegørelse.

Miljøtilladelsen omfatter hele husdyrbruget, det vil sige både de eksisterende og nye anlæg. Miljøtilladelsen er kun en del af det retsgrundlag, som husdyrproduktionen er underlagt. Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på husdyrbruget forudsættes kendt og skal følges.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante tilladelser, godkendelser og/eller dispensationer skal indhentes særskilt. Der skal derfor eventuelt søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Haderslev Kommune.

Baggrund for afgørelse om miljøtilladelse

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold (husdyrvejledningen).

Husdyrbruget har et produktionsareal, der er større end 100 m² og en ammoniakemission på 822 kg NH₃-N/år, og er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1, og er tidligere godkendt efter husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1. Derfor er de ansøgte udvidelser/ændringer af husdyrbruget omfattet af husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1

Haderslev Kommune vurderer, at husdyrbruget ikke er teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. Ansøger driver flere andre husdyrbrug, som alle drives som selvstændige enheder.

Haderslev Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen på Husdyrgodkendelse.dk og kommunens registreringer. Kommunen har vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen ses i Afsnit C og ligger til grund for de vilkår, der er angivet i Afsnit B. Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på husdyrbruget og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

Den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen, betyder, at det er valgfrit, hvor mange dyr der produceres og til hvilken vægt de produceres, så længe at produktionen overholder dyrevelfærdsreglerne. Flexibiliteten giver mulighed for at kunne udnytte staldanlægget optimalt og producere det antal grise, som anlægget giver mulighed for.

¹ Husdyrbrugloven – Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. Lovbekendtgørelse nr. 520 af den 1. maj 2019.

² Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen - Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024.

Da der ikke opføres ny bebyggelse, er der ikke krav om vurdering af erhvervsmæssig nødvendighed for nye anlæg.

Haderslev Kommune vurderer sammenfattende, at der kan gives lov til projektet idet:

Projektet er erhvervsmæssigt nødvendigt.

Husdyrbruget, med de stillede vilkår, kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.

Projektet med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Dispensationer

Afstandskravet til offentlig vej er ikke overholdt, da der er 13 meter. Der er dog tale om overgang til stiopladsmodellen og dermed opføres der ikke nye bygninger hvorfra afstandskravet skal overholdes.

Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt.

Med denne miljøtilladelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift jævnfør husdyrbruglovens § 40, stk. 1, jævnfør dog stk. 2. Dette betyder, at vilkårene inden for denne periode kun kan ændres, hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses, da afgørelsen blev meddelt, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 8. december 2033.

B. Vilkår for husdyrbruget

Denne miljøtilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Vilkårene skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøtilladelsen udnyttes. Konkrete bestemmelser i lovgivning og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen. Når denne miljøtilladelse bliver taget i brug, er det de nedenstående vilkår der gælder for husdyrbruget.

Generelt

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet fra Husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 252564, version 2, og med de ændringer og vilkår, der fremgår af denne miljøtilladelse.
2. Miljøtilladelsen skal altid være at finde på husdyrbruget, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være den driftsansvarlige bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift – Produktionsareal og staldsystem

3. Husdyrbrugets produktionsanlæg skal være og drives i overensstemmelse med Tabel 1 og være placeret som vist på Bilag 1.

Tabel 1 Stalde og produktionsarealer på husdyrbruget ved ansøgt drift.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal (%)*
Stald	1364	Smågrise, toklimastald delvist spaltegulv	972	71,3
Sum	1364		972	71,3

Indretning og drift - Anlæg til gødning

4. Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med 2 og placeret som vist på Bilag 1.

Tabel 2 Gødningsopbevaringsanlæg ved ansøgt drift.

Navn	Lagertype	Areal (m ²)
Gylletank	Flydende	695

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

5. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret sugekran, skal påfyldning af gyllevognene foregå på støbt plads med afløb til beholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.
6. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der skal tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.

Lugtgener

7. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Staldanlæggene inklusive ventilationssystemet skal rengøres og efterses mellem hvert hold grise eller minimum én gang årligt i de staldafsnit, hvor der konstant er grise.
8. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, kan kommunen meddele påbud om, at husdyrbruget for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

Støjgener

9. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdierne i tabel 3. Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Tabel 3 Vejledende Støjgrænser fra i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

Tidspunkt	Støjgrænser dB(A)			Reference tidsrum (Midlingstid)
	Det åbne land	Byzone	Samlet bebyggelse	
Hverdage kl. 07-18	55	45	45	8 timer
Lørdag kl. 07-14	55	45	45	7 timer
Lørdag kl. 14-18	45	40	40	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07-18	45	40	40	8 timer
Aften, alle dage kl. 18-22	45	40	40	1 time
Nat, alle dage kl. 22-07	40	35	35	½ time

Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Vilkåret gælder for al støj fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel. Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af overnævnte støjgrænser.

10. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at vilkårets fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret én gang årligt.

Målingerne / beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj" og skal udføres af en person eller et firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, som er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Skadedyr

11. Der skal overalt på husdyrbruget udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse efter de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Olie, kemikalier og affald

12. Olie, diesel og kemikalier skal opbevares i overjordiske beholdere på fast og tæt bund uden afløb og uden risiko for afstrømning til terræn.
13. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.

Spilde- og overfladevand

14. Fra befæstede arealer må der ikke ske overfladeafstrømning af urent vand til det omgivende terræn.
15. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.
16. Tagbrønde og -nedløb skal sikres på en sådan måde, at der ikke kan indrive forurenende stoffer.
17. Dræn og riste, der ikke er sikret i henhold til vilkår 16 og der ligger nærmere end 15 meter fra opbevaringsanlæg for husdyrgødning, og lign. herunder staldanlæg, skal ledes til opbevaringsbeholder for flydende husdyrgødning eller sløjfes/omlægges.

Energi- og vandforbrug

18. Staldanlæggets elinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.
19. Belysningen skal etableres som eller udskiftes til LED-armaturer eller anden energibesparende belysning, efterhånden som der er behov for udskiftning.
20. Stiger husdyrbrugets energiforbrug utilsigtet, skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af energiforbruget. Finansieringen af processen med at finde og efterfølgende implementere disse virkemidler påhviler husdyrbruget.
21. Staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.
22. Stiger husdyrbrugets vandforbrug utilsigtet, skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af forbruget. Processen med at finde og efterfølgende implementere disse virkemidler finansieres af husdyrbruget.

Egenkontrol

23. Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
24. Som led i at dokumentere egenkontrollen på bedriften skal følgende dokumentation opbevares i fem år og forevises Haderslev Kommune på forlangende:

Kvitteringer for aflevering af farligt affald.

Ressourceforbrug for vand og energi en gang årligt.

Opgørelse af produktionsareal i stalde på skitser eller tegninger.

Kvitteringer, eller anden dokumentation, for flue- og rottebekæmpelse.

Dokumentation for servicering af ventilationsanlæg.

Risikoforhold

25. Der skal altid forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget.
Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne.
Beredskabsplanen skal ajourføres løbende og minimum én gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Medarbejderne skal være bekendt med beredskabsplanen.
26. Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder, og derefter med de ansatte mindst én gang årligt.

Ophør

27. Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.

Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

C. Miljøteknisk beskrivelse

Haderslev Kommunes vurderinger foretages på grundlag af ansøgersøgningsmaterialet, supplerende oplysninger fra ansøger samt Haderslev Kommunes oplysninger om natur- og miljøforhold i området, og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Generelt

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B1.

For at sikre, at husdyrbrugets miljøpåvirkning ikke overstiger det vurderede, stilles der vilkår om, at projektet skal gennemføres som beskrevet i søgningsmaterialet fra Husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 252564 version 2, samt med de ændringer og vilkår, som fremgår af miljøtilladelsen.

Da den driftsansvarlig for husdyrbruget er ansvarlig for at overholde vilkårene i denne miljøtilladelse, stilles der vilkår om, at den driftsansvarlige er bekendt med denne miljøtilladelses indhold. For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der også vilkår om, at tilladelsen skal foreligge på husdyrbruget, og at relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Vurderingerne er baseret på, at der som ansøgt er tale om en økologisk produktion. Der stilles derfor vilkår om, at husdyrbruget skal drives økologisk.

Indretning og drift

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B1.

Husdyrbrugets eksisterende anlæg består af stald samt opbevaringslager til husdyrgødning. Situationsplan med angivelse af placering af stalde og anlæg fremgår af Bilag 1. Der vil fremover være følgende anlæg og produktionsarealer på husdyrbruget:

Tilladte produktionsarealer og staldsystemer

- 972 m² produktionsareal med toklimastald, delvist spaltegulv, Dyretype: smågrise.

Det samlede godkendte produktionsareal, som udgør 972 m² på husdyrbruget, kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for dyrevelfærdsreglernes grænser.

Anlæg til gødning

- Gyllebeholder (overfladeareal: 695 m²)

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte miljøteknologi. Kommunen stiller derfor vilkår om, at dyretyper, staldsystemer samt placering og størrelse af det nye staldanlæg og produktionsareal skal være som ansøgt. Dette skal sikre, at miljøpåvirkningerne fra husdyrbruget fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B1.

Ifølge § 10, stk. 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen³ vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders tilførsel normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens § 10, stk. 4 kan

³ Husdyrgødningsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning. Bekendtgørelse nr. 2243 af den 29. november 2021.

kravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet opfyldes med skriftlige aftaler om afgivelse eller opbevaring på anden ejendom.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16 b miljøtilladelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens nødvendige opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Det er oplyst, at husdyrbrugets årligt produceres 3200 m³ gylle og gylletanken kan indeholde 3000 m³, dermed er kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldt. I forbindelse med kommunens periodiske tilsyn vil forholdet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet blive kontrolleret i henhold til gældende regler.

Husdyrbrugets beliggenhed

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B4.

De fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 gælder for etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening. Afstandskravene i henhold til §§ 6, 7 og 8 i husdyrbrugloven måles til kanten af de pågældende anlæg.

De ansøgte nyetableringer og ændringer på husdyrbruget overholder de lovbestemte afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6-8, se Tabel .

Tabel 4 Oversigt over afstande fra anlæg på husdyrbruget til nærmeste punkt med afstandskrav jævnfør husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8.

Husdyr- brugloven	Afstandskrav til	Afstandskrav (m)	Afstand (m)	Bemærkninger om anlæg
§ 6	Byzone eller sommerhusområde (eksisterende eller fremtidigt) Vojens	50	3430	Sydvest for anlæg
§ 6	Boligområde/Blandet bolig og erhverv (landzone der i lokalplan er udlagt til) Maugstrup	50	870	Nordvest for anlæg
§ 6	Nabobeboelse, Ringtvedvej 8	50	140	Nordvest for anlæg
§ 7	Kategori 1 natur	10	3550	Syd for anlæg
§ 7	Kategori 2 natur	10	3280	Sydvest for anlæg
§ 8	Vandforsyningsanlæg (ikke almen vandforsyning)	25	108	Øst for anlæg
§ 8	Vandforsyningsanlæg (almen vandforsyning)	50	1244	Nordvest for anlæg
§ 8	Vandløb, dræn og søer > 100 m ²	15	244/mere end 15/113	Nordvest for anlæg
§ 8	Offentlig vej, privat fællesvej	15	13	Syd for anlæg
§ 8	Levnedsmiddelvirksomhed	25	Mere end 25	Ikke angivet
§ 8	Beboelse på samme ejendom	15	218	Vest for anlæg
§ 8	Naboskel	30	94	Nord for anlæg

De fastsatte afstandskrav i § 6 er mindst 50 m til byzone, område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. samt til nabobeboelse. De generelle afstandskrav i § 6 er overholdt.

De fastsatte afstandskrav i § 7 er mindst 10 m til bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der benævnes som Kategori 1 natur og Kategori 2 natur. De generelle afstandskrav i § 7 er overholdt.

Der er fastsat afstandskrav i § 8 for vandforsyning (boring), vandløb, dræn, sø (100 m²), vej, levnedsmiddel-virksomhed, beboelse på samme ejendom og naboskel. De generelle afstandskrav i § 8 er overholdt.

Fredninger, beskyttelseslinjer mv.

Det vurderes, at det ansøgte ikke ligger indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, skov-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller inden for beskyttede sten- og jorddiger (naturbeskyttelseslovens⁴ §§ 16-19 og museumslovens⁵ §§ 29 a og 29 e).

Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B4.

Da der alene er tale om overgang til stipladsmodellen i det eksisterende anlæg, vurderes det, at der ikke er noget, der strider imod væsentlige interesser eller tilsidesætter Kommuneplanens retningslinjer. De landskabelige forhold behandles derfor ikke yderligere. Ligeledes er Slots- og Kulturstyrelsens registreringer ikke relevante da ændringen sker i et eksisterende anlæg. Der stilles ingen vilkår.

Området

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt som bevaringsværdige landskaber og værdifulde landbrugsområder. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt spredt bymæssig bebyggelse.

Samlet vurdering

Da husdyrproduktionen vil foregå i eksisterende bygning, vil ansøgningen ikke påvirke udpegninger i området.

Naturvurdering

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B5.

Haderslev Kommune skal foretage vurdering af husdyrbrugets påvirkning af omkringliggende natur. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stalde og gødningslagre. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige kvælstoffølsomme naturtyper, benævnt kategori 1, 2 og 3 naturområder. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Herudover ses der på beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven samt Natura 2000-områder og bilag IV-arter jævnfør habitatbekendtgørelsen⁶.

⁴ Naturbeskyttelsesloven - Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse. Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024

⁵ Museumsloven – Bekendtgørelse af museumsloven. Lovbekendtgørelse nr. 358 af den 8. april 2014

⁶ Habitatbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Bekendtgørelse. nr. 1098 af den 21. august 2023.

Beskyttede naturtyper efter husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsætter beskyttelsesniveauer for en række kvælstoffølsomme naturtyper.

Haderslev Kommune har vurderet disse naturområder i nærheden af husdyrbruget, hvilket fremgår af Tabel .

Tabel 5 Ammoniakdeposition til kategoriseret naturområder i nærheden af husdyrbruget.

Kategori 1-natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Habitatnatur	Bn	3550	0,0	0,0	0,0	Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 3,5 km syd for anlægget. Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2-natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Overdrev	Bn	3280	0,0	0,0	0,0	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 2 km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3-natur						

Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Mose	S	510	0,1	0,0	0,0	Nærmeste kategori 3 natur ligger nord for anlægget i form af en mose. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 0,0 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.
Potentiel ammoniakfølsom skov	S	960	0,0	0,0	0,0	Sydøst for anlæg
§ 3 natur						
Eng	Bn	650	0,1	0,0	0,0	Nordøst for anlæg
Sø	V	150	0,3	0,0	0,0	Sydvest for anlæg

Kategori 1-natur

Det ses af tabel 5 at det nærmeste kategori 1-naturområde er et surt overdrev, som findes ca. 3,5 km syd for det ansøgte projekt. Overdrevet modtager ingen ammoniakdeposition fra husdyrbruget på Ringtvedvej 7. Det vurderes på denne baggrund, at overdrevet ikke vil blive påvirket væsentligt af det ansøgte.

Kategori 2-natur

Det nærmeste kategori 2-naturområde er et overdrev, som er beliggende ca. 3,3 km sydvest for husdyrbruget, se tabel 5. Overdrevet modtager inden ammoniakdeposition fra husdyrbruget. Det vurderes på denne baggrund, at overdrevet ikke vil blive påvirket væsentligt af det ansøgte.

Kategori 3-natur

De nærmeste og mest påvirkede kategori 3-naturområder er en mose 510 m nord for husdyrbruget, se Tabel 5. Da naturområderne modtager en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år, er husdyrbruglovens krav om tilladt ammoniakdeposition overholdt. Det vurderes på den baggrund, at områdernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til enhver tid ejeren af arealet. Ifølge husdyrbrugloven skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer ved udarbejdelse af miljøtilladelser.

Der findes flere § 3 beskyttede naturområder i nærheden af husdyrbruget på Ringtvedvej 7, heriblandt søer og enge, se tabel 5.

De nærmeste og mest påvirkede områder er en sø og en eng, som hver modtager 0,0 kg N/ha/år i merdeposition som følge af det ansøgte.

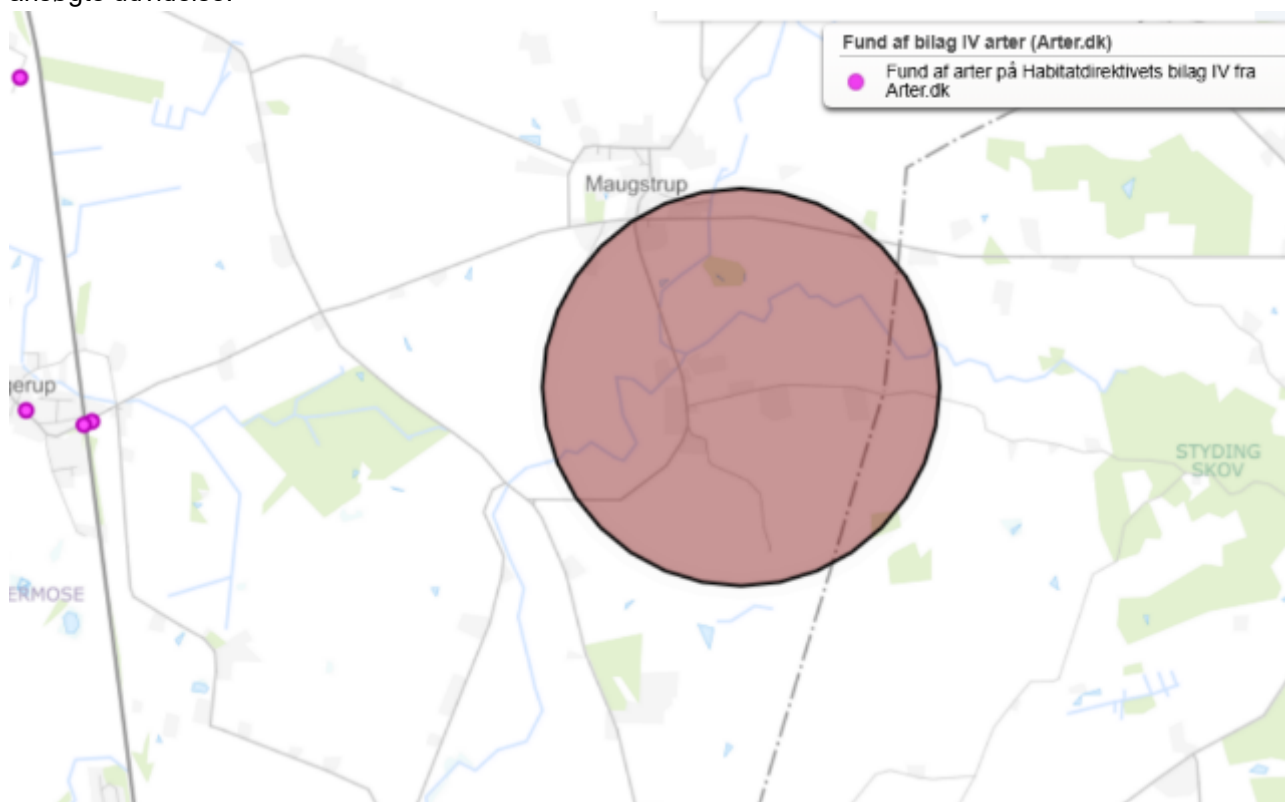
Ifølge DMU-notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en merdeposition af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Tilstanden af den § 3 beskyttede sø og eng vurderes derfor ikke at ændres som følge af den ansøgte udvidelse af husdyrbruget.

Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Ifølge habitatbekendtgørelsen §§ 6 og 10 er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøtilladelse efter husdyrbrugloven:

Nærmeste Natura 2000-område er område nr. 92 Pamhule skov og Stevning Dam, som omfatter habitatområde 81 og fuglebeskyttelsesområde 59. Den nærmeste del af området ligger ca. 3550 m syd for anlægget. Grundet afstanden fra husdyrbruget og beregninger, der viser, at totaldepositionen ved det nærmeste beskyttede naturområde i Natura 2000-området er 0,0 kg N/ha/år, vurderes det, at Natura 2000-området ikke ændrer tilstand i negativ retning på baggrund af det ansøgte.

Inden for en radius af 1.000 m fra husdyrbruget er der ikke registreret bilag IV arter. Tilstanden af søer og naturområder inden for samme radius forventes jf. ovenstående vurderinger ikke ændre sig som følge af den ansøgte udvidelse.

Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV-padder ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af ammoniakdeposition fra husdyrbruget.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.

Lugtgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B6.

Ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk har beregnet en teoretisk lugtgeneafstand for de tre beboelsestyper: Enkelt beboelse, samlet bebyggelse i landzone samt byzone. Geneafstanden (korrigeret geneafstand) er den minimumsafstand, der skal være fra husdyrbrugets lugtcentrum til de tre beboelsestyper, for at lugtgenekriteriet ikke overskrides. Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Haderslev Kommune vurderer, at de afsatte punkter for de tre beboelsestyper er korrekte. De beregnede gener af lugt for de tre beboelsestyper fremgår af tabel 6. Konsekvensafstanden er beregnet til 441 m ud fra det samlede dyrehold og bruges til at afgrænse, hvilke naboer der får tilsendt udkastet i den generelle høring.

Tabel 6 Afstand og lugtgeneafstand til nærmeste enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt?
Ringtvedvej 8 Enkelt beboelse	0	FMK	108	167	ja
Ringtvedvej 12 Samlet bebyggelse/ Lokalplan	0	FMK	192	863	Ja
Vojens Byzone/ Sommerhusområde	0	FMK	341	3457	ja

Nærmeste nabo uden landbrugsdrift er adressen Ringtvedvej 8. Nærmeste samlet bebyggelse er Ringtvedvej 12 ved landsbyen Maugstrup. Nærmeste byzone er ved Vojens. Der er ikke kumulation med andre landbrug.

Afskæringskriteriet for lugt til beboelsestyperne enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Der er ikke anvendt teknologi til at reducere lugt fra husdyrbruget.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår om, at bedriften skal drives og rengøres således, at lugtgener begrænses, herunder at staldanlæg skal rengøres minimum én gang årligt.

Støjklider og ryster

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B7.

Støjgener fra et landbrug med grise kan komme fra flere kilder, og de kan have betydelig indflydelse på både dyrevelfærd og omgivelserne. Her er nogle af de primære støjklider:

Lyde fra grisene: Grise kommunikerer ofte med hinanden gennem grynt, skrig og andre lyde. Disse lyde kan skabe en konstant baggrundsstøj i landbrugsområdet.

Maskiner: Landbruget anvender forskellige maskiner som foderautomater, ventilationssystemer og landbrugsmaskiner, der genererer støj under drift. Det kan omfatte traktorer og andre redskaber, der bruges i forbindelse med driften.

Transport: Støj fra transport af grise til og fra anlægget, herunder lastbiler og andre køretøjer, kan bidrage til støjbelastningen.

Behandling og fodring: Lyd fra aktiviteter som fodring, rengøring og behandling af dyrene kan også være en kilde til støj.

Bygninger: Støjen kan også forstærkes af de bygninger, hvor grisene holdes. Dårligt isolerede vægge kan lade lydene slippe ud og påvirke nærliggende beboelser.

Støjgener fra grisehold kan have sundhedsmæssige konsekvenser for både dyr og mennesker, herunder stress og generel utilfredshed. Det er derfor vigtigt at overveje støjreducerende foranstaltninger, såsom bedre isolering af bygninger, brug af moderne teknologi og planlægning af landbrugsaktiviteter for at minimere støjbelastningen.

Driftsperiode for støjklender

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevis markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

I forbindelse med fodring vil der kunne være støj fra ejendommen. Fodring foregår typisk i perioden 7-18 på hverdage og foderanlægget er afskærmet mod omgivelserne af bygninger.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene. Ventilationen renholdes for både at reducere elforbruget og for at reducere støj.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjklender

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Haderslev Kommune vurderer sammenfattende, at støjen fra husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende eller overstige Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier. De vejledende støjgrænser stilles som vilkår for at fastholde ansøger herpå. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at støjgrænserne ikke overholdes, kan denne påkræve dokumentation for, at grænserne overholdes, der stilles vilkår herom.

Gener i forbindelse med rystelser fra køretøjer og landbrugsmaskiner vurderes ikke at overstige, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Eventuelle gener herfra minimeres ved hensynsfuld kørsel.

Der stilles ingen skærpende vilkår om rystelser.

Støvgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B7.

Husdyrbrugets væsentlig kilde til eventuelle støvgener kan være håndtering af hø og halm, indblæsning af foder samt kørsel på grusbelagt plads og veje. Der stilles vilkår om, at der ikke må opstå væsentlige støvgener for de omkringboende.

I forbindelse med levering af tilskudsfoder kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Udfordring i sig selv vil ikke forårsage væsentlige støvgener.

Tilskudsfoder blæses ind i fodersiloer. Alt håndtering foregår af foder foregår inde i maskinhuset og er derfor afskærmet fra omgivelserne.

Ved beboelser langs grusveje er der ved transport med gylle og grovfoder megen opmærksomhed rettet mod disse. Der køres efter forholdene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendommen beliggende nær ved vejene.

Fodersiloer er monteret med støvcycloner til at begrænse støv til omgivelserne.

Støv genereret af grisene, bl.a. hår og hud, begrænses ved at anvendes overbrusning.

Med de implementerede støvreducerende tiltag vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Lysgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B7.

Lysforhold

På ejendommen opsættes ikke projektører eller lignende kraftig udendørs belysning.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil ikke medføre mere belysning end i nudriften. Med de hensyn der tages i forhold til lys forventes det ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Skadedyr

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B7.

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

I tilfælde af skadedyrsangreb vil der blive iværksat bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer. Såfremt der opstår fluegener, anvendes der kemisk bekæmpelse.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter gældende lovgivning. Der anvendes privat rottebekæmpelse. Strategi vedr. bekæmpelsen aftales løbende med rottefængereren. Der er på ansøgningstidspunktet aftale med Brdr. Ewers.

Husdyrbruget skal bestræbe at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, foderopbevaring, og overholdelse af retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi om at forebygge og bekæmpe forekomsten af fluer på husdyrbruget.

Konstateres der rotter på ejendommen, er der pligt til at anmelde det til kommunen eller til privat aktør, så bekæmpelse kan iværksættes hurtigst muligt.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at der efter projektets gennemførelse med de stillede vilkår ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer eller rotter på husdyrbruget, og at ejendommens skadedyrsbekæmpelse vil være tilfredsstillende.

Transport, til- og frakørsler

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B7.

Til og frakørselsveje er anført på situationsplanen

Tabel 7: Oversigt over transport

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/ år	Antal/ År

Transport af tilskudsfoder	156	156
Levering af smågrise	52	52
Afhentning af grise	52	52
Afhentning af døde dyr	52	52
Udbringning husdyrgødning - gylle	102	128
Affald	26	26
Transporter i alt	440	466

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af husdyrbrugets lokalisering, at transporter ikke vil være til væsentlig gene for beboerne i området, og der stilles ingen særlige vilkår i forhold til transport.

Olie, kemikalier og affald

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B8.

Affald beskrevet i Haderslev Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommunes Regulativ for erhvervsaffald, skal håndteres efter denne. Andet affald håndteres efter generelle regler i affaldsaktørbekendtgørelsen⁷ og affaldsbekendtgørelsen⁸.

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages. Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

⁷ Affaldsaktørbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affaldsregulativer, - gebyrer og -aktører mv. Bekendtgørelse nr. 1743 af den 30. december 2024.

⁸ Affaldsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affald. Bekendtgørelse nr. 1749 af den 30. december 2024.

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Haderslev Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmottager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metalaffald
- Plastaffald
- Papiraffald
- Papaffald
- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentationen kan være fra behandlingsanlægget.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter § 11.
- En frivillig tilbagetagningsordning, jf. bekendtgørelse om affald.

Det vurderes, at husdyrbruget kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Haderslev Kommune vurderer, at der ved opbevaring af råvarer, som fx olie, diesel og kemikalier skal stilles vilkår til opbevaring for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles derfor vilkår om at opbevaring af olie, diesel og kemikalier skal ske i overjordiske beholdere på fast plads uden afløb eller mulighed for afstrømning til terræn. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering.

Der stilles vilkår om tankning af brændstof skal ske under opsyn. Vilkåret er stillet, da der er stor risiko for spild på jorden, der hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes med brændstof.

Døde dyr opbevares under en kadaverkappe og hævet over jorden ved at lægge dem på spalter, så lugt og sygdomsspredning så vidt muligt undgås.

Spilde- og overfladevand

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B8.

Afløbsplan fremgår herunder:

For at beskytte det omkringliggende jord, grundvand og natur mod forurening med spildevand stilles der vilkår om, at der ikke må ske overfladeafstrømning med forurenende stoffer til det omgivende terræn fra befæstede arealer. Ligeledes stilles der vilkår om, at vask af maskiner mv., hvorfra der kan forekomme

gødnings- og/eller sprøjterester, skal foregå på støbt plads og med bortledning af vaskevandet til gyllebeholder.

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at der ikke må ske overfladeafstrømning med forurenende stoffer til det omgivende terræn fra befæstede arealer af hensyn til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand.

Figur 1: Afløbsplan Ringtvedvej 7.

Husdyrbrugets tagvand ledes til et nedsivningsbassin. Der stilles vilkår om sikring af tagbrønde og tætsluttende tagnedløb, så overfladeafstrømning med forurenende stoffer ikke ledes til grundvandet. Der stilles ligeledes vilkår om, at alle dræn og afløb indenfor 15 m af gødningsopbevaringsanlæg og husdyranlæg skal ledes til opsamlings- eller opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning eller sløjfes.

Rengøringsvand, drikkevandsspild mv. fra husdyrbruget (cirka 750 m³) ledes til eksisterende gylletank på 3000 m³, Sanitært spildevand fra beboelse ledes til kloak og sanitært spildevand fra forrum ledes til 50 m³ tømningstank.

Energi og vandforbrug

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B8.

Energi

Tabel 8: Oversigt over energiforbrug

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	50.000 kwh	50.000 kwh

Dieselolie	0	0
------------	---	---

Husdyrbrugets energiforbrug forventes ikke at ændres som følge af den ansøgte overgang til stipladsmodel. Ansøger har forsat et estimeret elforbrug på i alt ca. 50.000 kWh. Det estimerede elforbrug på husdyrbruget er forventeligt for et produktionsanlæg af denne type og størrelse, og forventes ikke at indebære væsentlige indvirkninger på miljøet.

Energiforbruget registreres mindst en gang årligt, så der kan reageres på unormalt elforbrug. Der stilles egenkontrolvilkår herom for at fastholde ansøger på dette. Skulle energiforbruget stige over det estimerede, stilles der vilkår om, at der skal fremlægges tiltag for at nedbringe forbruget igen, for at sikre at elforbruget ikke overstiger det forventede forbrug.

Vedligehold og løbende reparation af elinstallationer vil forhindre unødigt energiforbrug, og der stilles vilkår herom.

Som et energireducerende tiltag på husdyrbruget anvendes frekvensstyret ventilation.

Vand

Tabel 9: Oversigt over vandforbrug

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	2700 m ³	2700 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	600 m ³	600 m ³

Husdyrbrugets vandforbrug forventes ikke at ændres som følge af den ansøgte udvidelse. Ansøger har forsat et estimeret vandforbrug på i alt ca. 3300 m³.

Vandforbruget er afhængigt af antal og størrelse af dyr opstaldet, derfor kan vandforbruget variere. Det estimerede vandforbrug på husdyrbruget er forventeligt for et produktionsanlæg af denne størrelse, og forventes ikke at indebære væsentlige indvirkninger på miljøet.

Vandforbruget registreres mindst en gang årligt, så der kan reageres på unormalt vandforbrug. Der stilles egenkontrolvilkår herom for at fastholde ansøger på dette. Skulle vandforbruget stige over det estimerede, stilles der vilkår om, at der skal fremlægges tiltag for at nedbringe forbruget igen.

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

BAT Ammoniakemission

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B9.

I forbindelse med miljøtilladelser af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til niveauet for BAT for den pågældende dyretype og staldsystem. Kravet betyder således, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale

emissionsgrænseværdier, jf. bekendtgørelsens bilag 3, punkt A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift.

Tabel 10 Ammoniakemission fra staldafsnit, gødningsopbevaringsanlæg og totalt fra husdyrbruget.

	Stalde	Gødningslagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N/år)	544	278	822
Faktisk emission (kg NH ₃ -N/år)	544	278	822
Forskel (kg NH ₃ -N/år)	-	-	0
Vejledende BAT overholdt?	-	-	Ja

Som det ses i Tabel , er ammoniakemissionen fra husdyrbruget på 822 kg NH₃-N/år.

Som det ses i tabellen ovenfor, er den faktiske ammoniakemission på 822 kg NH₃-N/år og idet det samlede BAT-krav på baggrund af maksimale grænseværdier er beregnet til 822 kg NH₃-N/år er husdyrbrugets BAT i forhold til ammoniakemission overholdt.

Da husdyrbruget ikke er et IE-brug, er der ikke andre krav til anvendelse af BAT end ammoniakemissionen.

Der stilles derfor ikke vilkår vedrørende BAT udover fastholdelse af det ansøgte.

Egenkontrol

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B7.

Det er væsentligt, at der på husdyrbruget foretages egenkontrol, der indeholder dokumentation for den løbende overholdelse af vilkårene.

Egenkontrol er en vigtig metode til at sikre dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed, og overholdelse af lovgivningen. Her er egenkontrol for anlægget:

Dokumentation af dyrehold:

Hold journaler over medicinadministration og vaccinationsprogrammer.

Sundhedsovervågning:

Gennemfører regelmæssige sundhedstjek af grisene for at identificere sygdomme eller skader tidligt.

Overvågning af symptomatologi for at opdage potentielle udbrud af sygdomme.

Hygiejne- og sanitetstiltag:

Grundig rengørings- og desinfektionsplan for stalde og udstyr.

Sørger for, at personalet er trænet i hygiejnepraksis for at reducere risikoen for smitte.

Foder- og vandkvalitet:

Overvåg kvaliteten af foder og vand.

Sørger for, at foder og vand er tilgængeligt i tilstrækkelige mængder for at sikre dyrenes sundhed.

Miljøovervågning:

Overvågning af temperatur, luftkvalitet og støjniveau i staldmiljøet.

Regelmæssige inspektioner af staldforhold kan hjælpe med at identificere behov for forbedringer.

Træning og uddannelse af personale:

Uddanner medarbejdere i dyrevelfærd, sundhedsforanstaltninger og korrekt håndtering af grisene.

Gennemfør regelmæssige opdateringer og træningskurser for at holde personalet informeret om bedste praksis.

Beredskabsplan

Udarbejdet beredskabsplan for sygdomsudbrud eller uforudsete hændelser.

Etabler et klart kommunikationssystem til rapportering af usædvanlige hændelser.

Evaluering og rapportering:

Gennemfører regelmæssige interne audits for at vurdere effektiviteten af egenkontrolsystemet.

Udarbejder rapporter om fundne problemer, iværksatte foranstaltninger og resultaterne.

Gyllebeholder

Logbog for flydelag

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes.

Risikoforhold

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 2, afsnit B7.

For at forebygge uheld og begrænse eventuelle følger for omgivelserne ved uheld stilles der vilkår om udarbejdelse og ajourføring af en beredskabsplan for husdyrbruget. Beredskabsplanen er udarbejdet.

Haderslev Kommune vurderer herefter, at risici er minimeret, og med udarbejdelse og regelmæssig opdatering af beredskabsplanen sikres begrænsning af følgevirkninger af eventuelle uheld.

Ophør

Haderslev Kommune stiller vilkår om oprydning og bortskaffelse af affald ved ophør af bedriften. Herunder at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, dvs. alle opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og ejendommen skal fremgå i miljømæssig forsvarlig stand. For at kommunen kan kontrollere, at de nødvendige foranstaltninger tages ved ophør af husdyrbruget, stilles der vilkår om, at Haderslev kommune skal underrettes ved ophør af husdyrbruget.

Ved eventuelt ophør af produktionen vil der efter Haderslev Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget, hvis:

Staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt.

Miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

D. Offentlighed og klagevejledning

Høring af naboer og parter om udkast til miljøtilladelse

Orientering om udkast til miljøtilladelse blev den 11. november 2025 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor lugtkonsekvenszonen, samt til skønnede parter i sagen, ansøger selv og til andre berørte myndigheder med oplysning om en frist på 14 dage til at kommentere udkastet (jævnfør husdyrbruglovens § 56 og forvaltningslovens⁹ § 19).

Både ansøgningen og udkastet kunne ses på Haderslev Kommunes Høringsportal (blivhoerthaderslev.dk) fra den 11. november 2025 til den 25. november 2025,

Kommunen modtog ingen høringssvar i høringsperioden.

Annoncering af afgørelse

Miljøtilladelsen er meddelt den 8. december 2025.

Miljøtilladelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på DMA.mst.dk den 8. december 2025.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-post eller brev:

Bramsgaard ApS, Skovrupvej 12, 6070 Christiansfeld.

Som e-mail med vedhæftet fil:

Ansøgers konsulent: Miljø og Natur, v/ Jakob Altenborg. jakob@miljoeognatur.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København. dnhaderslev-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V. natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding. trvest@stps.dk

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup.
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V. ae@ae.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K. fbr@fbr.dk

Lokalafdeling Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, 6500 Vojens.
Bent.Karlsson1@outlook.dk

Lokalafdeling Danmarks Sportsfiskerforbund v/Morten Ringive. mri@fleggaard.dk

⁹ Forvaltningsloven – Bekendtgørelse af forvaltningsloven. Lovbekendtgørelse nr. 433 af den 22. april 2014.

Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. post@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Sønderjylland v/Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev.
haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Hvem kan klage - Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jævnfør husdyrbruglovens § 76. Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen. Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Hvor skal der klages - Der skal klages via den elektroniske klageportal, se vejledning på [Den elektroniske klageportal](#). Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

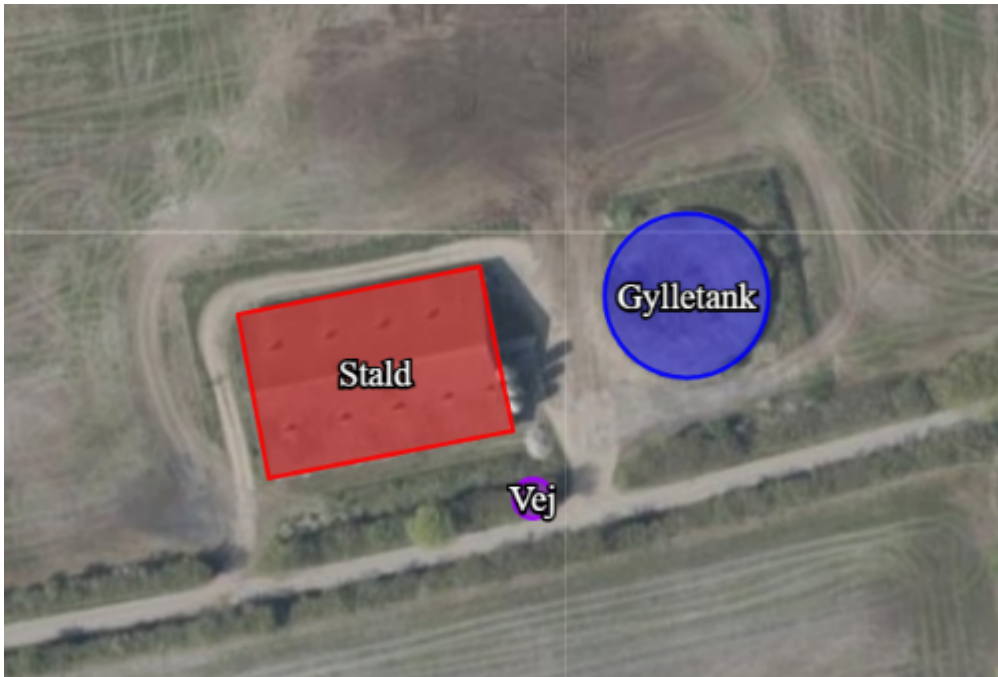
Klagefrist - Klagefristen er fire uger fra den dag, miljøtilladelsen er meddelt, dermed frem til **den 12. januar 2026**. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen, jævnfør husdyrbruglovens § 79. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune på klageportalen.

Gebyr - Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i klageportalen.

Opsættende virkning – Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøtilladelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Civilt søgsmål - Et eventuelt sagsanlæg skal jævnfør husdyrbruglovens § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger. Der skal anlægges sag via den elektroniske selvbetjening, se vejledning på [Den elektroniske selvbetjening](#).

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Ansøgers miljøtekniske beskrivelse

Ansøgning om miljøtilladelse for svineproduktion Ringtvedvej 7 6500 Vojens

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold

Husdyrbrugets adresse	Ringtvedvej 7, 6500 Vojens
CVR-nummer	18686031
CHR-nummer	95015
Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	9265260
Matrikel-nr.	377, Maugstrup Ejerlav, Maugstrup
Ansøger og Ejer	Bramsgaard ApS Ringtvedvej 7 6500 Vojens Mobil: 20405664 Mail: rasmus@jessenagro.dk
Ejer	Jens Willads Sohl m.fl. Ringtvedvej 7 6500 Vojens
Kontaktperson virksomheden:	Rasmus Jessen
Kontaktperson på miljøsagen:	Jakob Altenborg

Andre husdyrbrug drevet af ansøger

Vestermarksvej 8 og 11

Mølbrovej 6, 6070 Chrisitansfeld

Foldingbrovej 27, 6230 Rødekro

Biaktiviteter

Ingen

Ansøgningsskema

252564

Repræsentant

Miljø & Natur Landbrugsrådgivning

Kirkevej 26, 9330 Dronninglund

CVR 25914562

Jakob Altenborg

jakob@miljoeognatur.dk,

mobil 26259791

Forord

Denne ansøgning beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Ringtvedvej 7. Projektet omfatter udelukkende overgang til regulering efter produktionsareal.

Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøtilladelse for ejendommen.

Ikke teknisk resumé

Ansøger (forpagter) søger om godkendelse af den eksisterende produktion på adressen Ringtvedvej 7, 6500 Vojens. Der sker inden bygningsmæssige ændringer og ingen ændringer i øvrigt at produktionen.

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca. 3,5 km nord for Vojens som er den nærmeste byzone i området. Der er ca. 0,85 km til nærmeste samlede bebyggelse – Ringtved. Nærmeste nabo ligger i en afstand af ca. 170 m.

Lugtgenerne i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Der vil således ikke være flere lugtgener ved naboerne, udover hvad der må accepteres når man bor på landet og udover hvad der opleves i dag.

Der er i tilladelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Der er ikke tale om en udvidelse af produktionen i forhold til den nuværende produktion, og i forhold til de hensyn der tages i forhold til naboer og miljø, skønnes produktionen ikke at give anledning til øgede gener for de omkringboende.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt fra staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold	2
Forord.....	3
Ikke teknisk resumé.....	4
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	6
Tidligere godkendelser	6
Biaktiviteter	6
B.1 Indretning og drift af anlæg mm.....	6
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	7
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.....	7
B.3 Forhold til andre husdyrbrug	7
B.4 Beliggenhed og omgivelser	8
Landskabs og planmæssige forhold	9
B.5 Ammoniakemission.....	10
Natur	10
B.6 Lugtemission	14
B.7 Emissioner og genepåvirkninger	15
Støj	15
Rystelser	16
Lys	17
Fluer og skadedyr	17
Støv	18
Transport	18
Egenkontrol.....	20
Risici og håndtering	21
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug	22
Døde dyr	24
Spildevandsmængde	24
Energiforbrug	25
Vandforbrug	26
Reststoffer	26
Foder	26
B.9 Valg af BAT.....	27
B.10 Grænseoverskridende virkninger.....	27
Appendix 1.....	28

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Ansøger søger om at produktionen fremover skal reguleres på baggrund af produktionsarealet. Der sker ingen øvrige ændringer på anlægget.

Tidligere godkendelser

§31 tilladelse - 2016

Biaktiviteter

Ingen

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Der sker ingen ændringer af stalde eller det øvrige anlæg. Der er kun tale om en tilladelse til regulering i henhold til produktionsarealet.

Produktionsarealet udgør samlet 972 m² nettoareal til grise. Staldene er indrettet med delvise spaltegulve med fast gulv.

Situationsplan

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal. Nettoarealerne er beregnet ved at udregne størrelsen på en sti og derefter beregne det samlede stiareal. Denne metode vurderes at give det mest korrekte nettoareal.

Nedenstående skema viser nettoarealet. For yderligere udspecificering af produktionsareal se appendix 1

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Areal ansøgt	Areal Nudrift	Areal

		(m ²)	(m ²)	8- årsdrift (m ²)
Stald 1	Smågrise Delvist spaltegulv med fast gulv	972	972	972

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholder er etableret således at bund og vægge er tætte, og de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholdere tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 3000 m³, som udgøres af 1 gyllebeholder. Det vurderes ud fra normtal 2024, at der under normale forhold produceres ca. 3200 m³ husdyrgødning på ejendommen, hvilket betyder at der minimum skal være 2400 m³ for at overholde kravet om 9 mdr. opbevaringskapacitet. Der er således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på bedriften. Beregning af mængden af husdyrgødning tager udgangspunkt i en produktion på ca. 25.000 smågrise. Det skal understreges at dyreholdet er vejledende og hvad der forventes på ansøgningstidspunktet.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene om hold af slagtesvin.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Der sker ingen ændringer på anlægget som skal vurderes i forhold til om det er erhvervsmæssigt nødvendigt.

B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Der er ingen anlægsarbejder knyttet til tilladelsen.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af ovenstående situationsplan.

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er ikke forureningsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. Der er på den samlede bedrift yderligere 4 ejendom med husdyr. 50 % af geneafstanden til enkelt nabo udgør 41 m, og dermed er det minimumsafstanden på 100 m er det afstandskrav der afgør om der er forureningsmæssig sammenhæng med andre ejendomme

Der er på den samlede bedrift flere ejendomme med husdyrproduktion, men der er langt over 100 m til den nærmeste. Ejendommene drives særskilt og der er ingen forureningsmæssig forbindelse mellem ejendommene.

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	3430 m	Vojens	50 m

Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	3251 m	Erhvervsområde	50 m
Nabobeboelse	141 m	Ringtvedvej 12	50 m

Afstande § 8

Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste...	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg	108	25 m	Ja	
Fælles vandindvindingsanlæg	1244	50 m	Ja	
Vandløb	244	15 m	Ja	
Dræn	Over 15	15 m	Ja	
Sø	113	15 m	ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	13	15 m	Ja	Ingen ændringer på anlægget
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25 m	Ja	
Beboelse på samme ejendom	218	15 m	Ja	
Naboskel	94	30 m	Ja	

Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	3524	Habitat natur	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	3235	Overdrev	Ja (mindst 10 m)

Vurdering

Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 overholdt. Det vurderes derfor, at udvidelsen af produktionen kan finde sted uden at medføre en væsentlig påvirkning af det omkringliggende miljø.

Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt med nedenstående særlige retningslinjer. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt spredt bymæssig bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2017-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber	x	
Uforstyrrede landskaber		x
Større sammenhængende landskaber		x
Øvrige landskaber		x
Værdifulde Geologiske områder		x

Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Kulturhistorisk bevaringsværdi		x
Værdifulde landbrugsområder	x	
Store husdyrbrug		x
Økologiske forbindelser		x
Potentielle økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Potentielle naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x
Lavbundsareal		x
Kirkebyggelinjer		x
Skovbyggelinjer		x
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Klitfredning		x
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		x

Vurdering

Udvidelsen foretages i et område der som udgangspunkt er udpeget som bevaringsværdigt landskab og særligt værdifuldt landbrugsområde i Haderslev Kommunes kommuneplan. Der sker ingen ændringer af anlæggets fysiske rammer og dermed ingen påvirkning af landskabet. Derfor vurderes anlægget at leve op til Mariagerfjord Kommunes kommuneplan.

Samlet vurdering

Produktionen overholder i alle afstandskrav, og godkendelse af anlægget er god overensstemmelse med Haderslev Kommunes Kommuneplan.

B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 822 kg N/år, hvilket er samme emission som i den tilladte drift og i 8-årsdriften.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	3	0,0	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 3,5 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,0	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 2 km væk. Bekendtgørelsens krav til

				totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		Op til 0,1	0,0	Nærmeste kategori 3 natur ligger nord for anlægget i form af en mose. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 0,0 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.
Øvrig § 3 natur		Op til 0,3	Op til 0,0	Nærmeste § 3 natur ligger øst for ejendommen i form af en sø. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 0,0 kg N/ha/år.

Naturpunkter omkring anlægget

Beskyttede arter

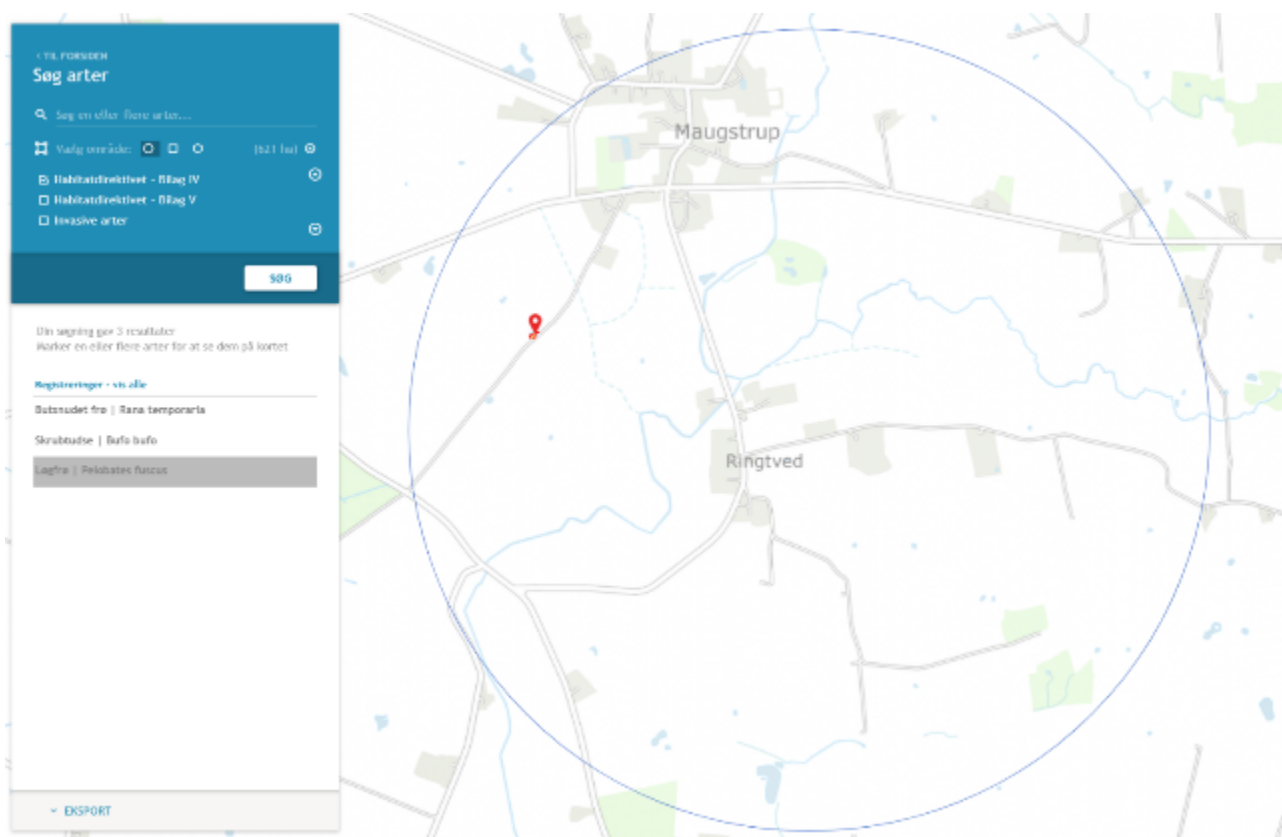
Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odde		X
Markfirben		X

Stor vandsalamander	X
Spidssnudet frø	X
Løgfrø	X
Arter af flagermus	X
Ulv	X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

En søgning i Danmarks Naturdatabase viser følgende bilag IV arter i området.

Det nærmeste område med bilag IV-arter (stor vandsalamander) ligger i en afstand af ca. 1000 m nordvest for anlægget. Produktionen påvirker området totalt med 0,0 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

For de øvrige arter gælder at der ikke er registreringer i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

Der er i området ikke registreret flagermusarter. Det er dog sandsynligt at der findes flagermus i området. I forbindelse med tilladelse af anlægget sker der ingen ændringer af bygningsmassen og der vil ikke blive fjernet ledelinjer eller nedrevet bygninger. Gamle landbrugsbygninger kan potentielt være levested for flagermus, og derfor vurderes der ikke at ske en påvirkning af leve- eller fourageringssteder for flagermus.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur og det vurderes, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende kategori 1, 2 og 3 natur.

I forhold til øvrig § 3 natur er depositionen under afskæringskriteriet på 1 kg N/ha/år, hvorfor der ikke vil være en øget påvirkning af området, og det konkluderes at der ikke sker en påvirkning der vil medføre en ændring af tilstanden af § 3 natur.

Ligeledes gælder, at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter. Der er ingen eller minimal påvirkning af de registrerede leveområder for bilag IV arter. Derfor vurderes eventuel tilstedeværelsen af bilag IV arter omkring ejendommen at være foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse til ændringer på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort produktionsareal der er på ejendommen og hvilken type dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder:

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	11664	20412	11664	20412
Ansøgt drift	11664	20412	11664	20412
Forskel	0	0	0	0

Som angivet i tabellen er der ingen stigning af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Ringtvedvej 12 (enkelt bolig)	0	FMK	108	168	Ja
Ringtvedvej 12	0	FMK	192	863	Ja

(samlet bebyggelse)					
Vojens (byzone)	0	FMK	342	3457	Ja

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone. Der ligger ikke andre

produktioner der betyder at kumulation skal inddraget i vurderingen.

Naboer

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Dette samme gælder boliger ejet af ansøger.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området udover hvad der kan accepteres.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Støjgener fra et landbrug med grise kan komme fra flere kilder, og de kan have betydelig indflydelse på både dyrevelfærd og omgivelserne. Her er nogle af de primære støjklinder:

1. **Lyde fra grisene:** Grise kommunikerer ofte med hinanden gennem grynt, skrig og andre lyde. Disse lyde kan skabe en konstant baggrundsstøj i landbrugsområdet.
2. **Maskiner:** Landbruget anvender forskellige maskiner som foderautomater, ventilationssystemer og landbrugsmaskiner, der genererer støj under drift. Det kan omfatte traktorer og andre redskaber, der bruges i forbindelse med driften.
3. **Transport:** Støj fra transport af grise til og fra anlægget, herunder lastbiler og andre køretøjer, kan bidrage til støjbelastningen.
4. **Behandling og fodring:** Lyd fra aktiviteter som fodring, rengøring og behandling af dyrene kan også være en kilde til støj.
5. **Bygninger:** Støjen kan også forstærkes af de bygninger, hvor grisene holdes. Dårligt isolerede vægge kan lade lydene slippe ud og påvirke nærliggende beboelser.

Støjgener fra grisehold kan have sundhedsmæssige konsekvenser for både dyr og mennesker, herunder stress og generel utilfredshed. Det er derfor vigtigt at overveje støjreducerende foranstaltninger, såsom bedre isolering af bygninger, brug af moderne teknologi og planlægning af landbrugsaktiviteter for at minimere støjbelastningen.

Driftsperiode for støjklinder

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevis markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

I forbindelse med fodring vil der kunne være støj fra ejendommen. Fodring foregår typisk i perioden 7-18 på hverdage og foderanlægget er afskærmet mod omgivelserne af bygninger.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene. Ventilationen renholdes for både at reducere elforbruget og for at reducere støj.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjkloder

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidpunkt	Vægtet accelerationsniveau L _{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75

Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er en nabo tæt på anlægget, men der er god afstand fra vej og fra de

dele af anlægget der kan give anledning til rystelser, som f.eks. foderlade og stalde. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys

Lysforhold

På ejendommen opsættes ikke projektører eller lignende kraftig udendørs belysning.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil ikke medføre mere belysning end i nudriften. Med de hensyn der tages i forhold til lys forventes det ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

I tilfælde af skadedyrsangreb vil der blive iværksat bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer. Såfremt der opstår fluegener, anvendes der kemisk bekæmpelse.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter gældende lovgivning. Der anvendes privat rottebekæmpelse. Strategi vedr. bekæmpelsen aftales løbende med rottefænger. Der er på ansøgningstidspunktet aftale med Brdr. Ewers.

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv

I forbindelse med levering af tilskudsfoder kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Udfordring i sig selv vil ikke forårsage væsentlige støvgener.

Tilskudsfoder blæses ind i fodersiloer. Alt håndtering foregår af foder foregår inde i maskinhuset og er derfor afskærmet fra omgivelserne.

Ved beboelser langs grusveje er der ved transport med gylle og grovfoder megen opmærksomhed rettet mod disse. Der køres efter forholdene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendommen beliggende nær ved vejene.

Fodersiloer er monteret med støvcycloner til at begrænse støv til omgivelserne.

Støv genereret af grisene, bl.a. hår og hud, begrænses ved at anvendes overbrusning.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og det faktum at der ikke ligger naboer op ad ikke befæstede veje omkring anlægget, samt husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte, ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Transport

Til og frakørselsveje er anført på situationsplanen

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/ år	Antal/ År
Transport af tilskudsfoder	156	156
Levering af smågrise	52	52
Afhentning af grise	52	52
Afhentning af døde dyr	52	52
Udbringning husdyrgødning - gylle	102	128
Affald	26	26
Transporter i alt	440	466

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen foregår med direkte adgang til den offentlige vej Ringtvedvej. Langs med Ringtvedvej findes der andre beboelser, men der ligger ingen beboelse ved ejendommens udkørsel. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten,

hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Interne transportveje

Størstedelen af transporterne er med gylle, foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes der en mindre stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 7-18, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage inden for normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Vurdering

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: ” *Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet.*”

Der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen og det vurderes på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentligt gener for de omkringboende.

Egenkontrol

Egenkontrol er en vigtig metode til at sikre dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed, og overholdelse af lovgivningen. Her er egenkontrol for anlægget:

1. **Dokumentation af dyrehold:**
 - Hold journaler over medicinadministration og vaccinationsprogrammer.
2. **Sundhedsovervågning:**
 - Gennemfører regelmæssige sundhedstjek af grisene for at identificere sygdomme eller skader tidligt.
 - Overvågning af symptomatologi for at opdage potentielle udbrud af sygdomme.
3. **Hygiejne- og sanitetstiltag:**
 - Grundig rengørings- og desinfektionsplan for stalde og udstyr.
 - Sørger for, at personalet er trænet i hygiejnepraksis for at reducere risikoen for smitte.
4. **Foder- og vandkvalitet:**
 - Overvåg kvaliteten af foder og vand.
 - Sørger for, at foder og vand er tilgængeligt i tilstrækkelige mængder for at sikre dyrenes sundhed.
5. **Miljøovervågning:**
 - Overvågning af temperatur, luftkvalitet og støjniveau i staldmiljøet.
 - Regelmæssige inspektioner af staldforhold kan hjælpe med at identificere behov for forbedringer.
6. **Træning og uddannelse af personale:**
 - Uddanner medarbejdere i dyrevelfærd, sundhedsforanstaltninger og korrekt håndtering af grisene.
 - Gennemfør regelmæssige opdateringer og træningskurser for at holde personalet informeret om bedste praksis.
7. **Beredskabsplan**

- Udarbejdet beredskabsplan for sygdomsudbrud eller uforudsete hændelser.
 - Etabler et klart kommunikationssystem til rapportering af usædvanlige hændelser.
- 8. Evaluering og rapportering:**
- Gennemfører regelmæssige interne audits for at vurdere effektiviteten af egenkontrolsystemet.
 - Udarbejder rapporter om fundne problemer, iværksatte foranstaltninger og resultaterne.
- 9. Gyllebeholder**
- Logbog for flydelag

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Risici og håndtering

1. Risici ved opbevaring og håndtering af gylle

- Gylleudslip ved tankbrud, overløb eller uheld ved pumpning kan forurene vandløb, søer og grundvand.
- Metan- og svovlbrinteudvikling i gylletanke udgør en eksplosions- og kvælningsfare, særligt ved utilstrækkelig ventilation.
- Fejl under udbringning af gylle kan føre til utilsigtet spredning til beskyttede naturområder eller vandløb.

2. Brandfare

- Elektriske installationer og varmekilder i staldbygninger kan forårsage brande, især i kombination med støv og organiske materialer.
- Brand i halm eller foder ved selvantændelse, dårlige opbevaringsforhold eller varmgang.
- Mangelfuld brandsikring, herunder manglende brandsektionering eller automatisk brandalarmering.

3. Håndtering af medicin og kemikalier

- Fejldosering af medicin kan skade dyrevelfærd eller føre til reststoffer i kød.
- Spild af desinfektionsmidler og rengøringskemikalier kan forurene jord og vand eller skade arbejdsmiljøet.
- Forkert opbevaring af kemikalier kan medføre forgiftningsfare for både mennesker og dyr.

4. Risiko for smitte og sygdomsudbrud

- Sygdomsudbrud som afrikansk svinepest eller salmonella kan have store økonomiske og dyrevelfærdsmæssige konsekvenser.
- Fejl i smitteforebyggelse (biosikkerhed) – fx ved uvedkommendes adgang eller dårlig rengøring – øger risikoen for infektioner.

5. Arbejdsmiljørelaterede risici

- Skader ved håndtering af dyr, især ved flytning af store svin, kan føre til alvorlige arbejdsulykker.
- Lange arbejdsdage, fysisk belastning og støj udgør en risiko for slid og stress hos ansatte.
- Ulykker med maskiner og udstyr (fx fodringsanlæg, ventilationssystemer, gyllepumper) er en væsentlig risikofaktor.

6. Bygningsmæssige forhold og tekniske fejl

- Nedstyrtning af tagkonstruktioner, særligt ved snebelastning eller mangelfuld vedligeholdelse.
- Ventilationssvigt kan føre til iltmangel og dødelighed blandt dyrene.
- Fejl på foder- og vandingsanlæg kan medføre mistrivsel eller dødelighed i besætningen.

7. Miljørisici ved ekstreme vejrforhold

- Skybrud og oversvømmelse kan føre til overfyldte gylletanke eller erosion omkring anlægget.
- Tørke og varmebølger kan medføre dårlig ventilation og varmebelastning hos grisene.

Skema med oversigt over konsekvens og afværgeforanstaltninger

Risikotype	Sandsynlighed	Konsekvens	Afværgeforanstaltninger
Gylleudslip	Moderat	Høj – forurening af jord og vand	Regelmæssig kontrol af gylletanke og sikker udbringning
Brand i staldbygning	Lav	Meget høj – dyretab og bygningsskader	Installering af brandalarmer og elektrisk eftersyn
Fejldosering af medicin	Moderat	Moderat – dyrevelfærd og fødevarer sikkerhed	Uddannelse i korrekt medicinbehandling og opbevaring
Sygdomsudbrud (fx afrikansk svinepest)	Lav	Meget høj – hele besætninger kan aflives	Høj biosikkerhed og adgangsrestriktioner
Skader ved håndtering af dyr	Høj	Moderat – arbejdsskader	Træning i sikker dyrehåndtering
Ventilationssvigt	Moderat	Høj – kvælning og dyredødelighed	Automatisk overvågning og nødventilation
Skybrud og oversvømmelse	Stigende	Moderat – risiko for gylleoverløb og erosion	Opmærksomhed omkring erosion, dræn og beredskab ved varsling

Vurdering

Med ovenstående fokuspunkter, konsekvensberegninger og afværgeforanstaltninger, vurderes det at der er fokus på potentielle risici og der er foretaget tilstrækkelige overvejelser i relation til at begrænse potentielle skader for miljø, dyr og mennesker.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages. Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Haderslev Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmottager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metalaffald
- Plastaaffald
- Papiraffald
- Papaffald

- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentation kan være fra behandlingsanlægget.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter § 11.
- En frivillig tilbagetagingsordning, jf. bekendtgørelse om affald.

Det vurderes, at husdyrbruget kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning

- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Vurdering

Ejendommen er omfattet af § 16b og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Haderslev Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Affaldsmængder

Nedenstående angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.

Fast affald

Affaldstype	Opbevarings- sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK- kode	ISAG- kode
Kanyler i særlig beholder			Kommunal modtagestation		18.02.02	05.13
Fast affald:						
Tom emballage (papir)	Sorteres Mølbrovej 6	Torben Clausen	Godkendt modtageanlæg	50	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Sorteres Mølbrovej 6	Torben Clausen	Godkendt modtageanlæg	50	15.01.02	52.00
Tom emballage (pap)	Sorteres Mølbrovej 6	Torben Clausen	Godkendt modtageanlæg	50		
Bigbags af PE-plast	Sorteres Mølbrovej 6	Torben Clausen	Godkendt modtageanlæg	25	15.01.02	52.00

Lysstofrør og elsparepærer		Egen	Kommunal modtagestation		20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	varierer	02.01.10	56.20
Diverse brændbart	Sorteres Mølbrovej 6	Torben Clausen	Godkendt modtageanlæg	100	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Vurdering

Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierakiet og til affaldsregulativerne for Haderslev Kommune.

Døde dyr

Døde dyr opbevares i containere indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares på en plads ved indkørslen mod øst.

Kemikalier generelt

Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Pesticider

Ingen opbevaring af pesticider

Oliekemikalier

Der kan være mindre oplag af oliekemikalier i form af smøremidler mm. i maskinhuset.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	750 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra beboelse	200 m ³	Kloak	
Sanitært spildevand fra forrum	50 m ³	Tømningstank	

Beskrivelse af spildevandstilledning

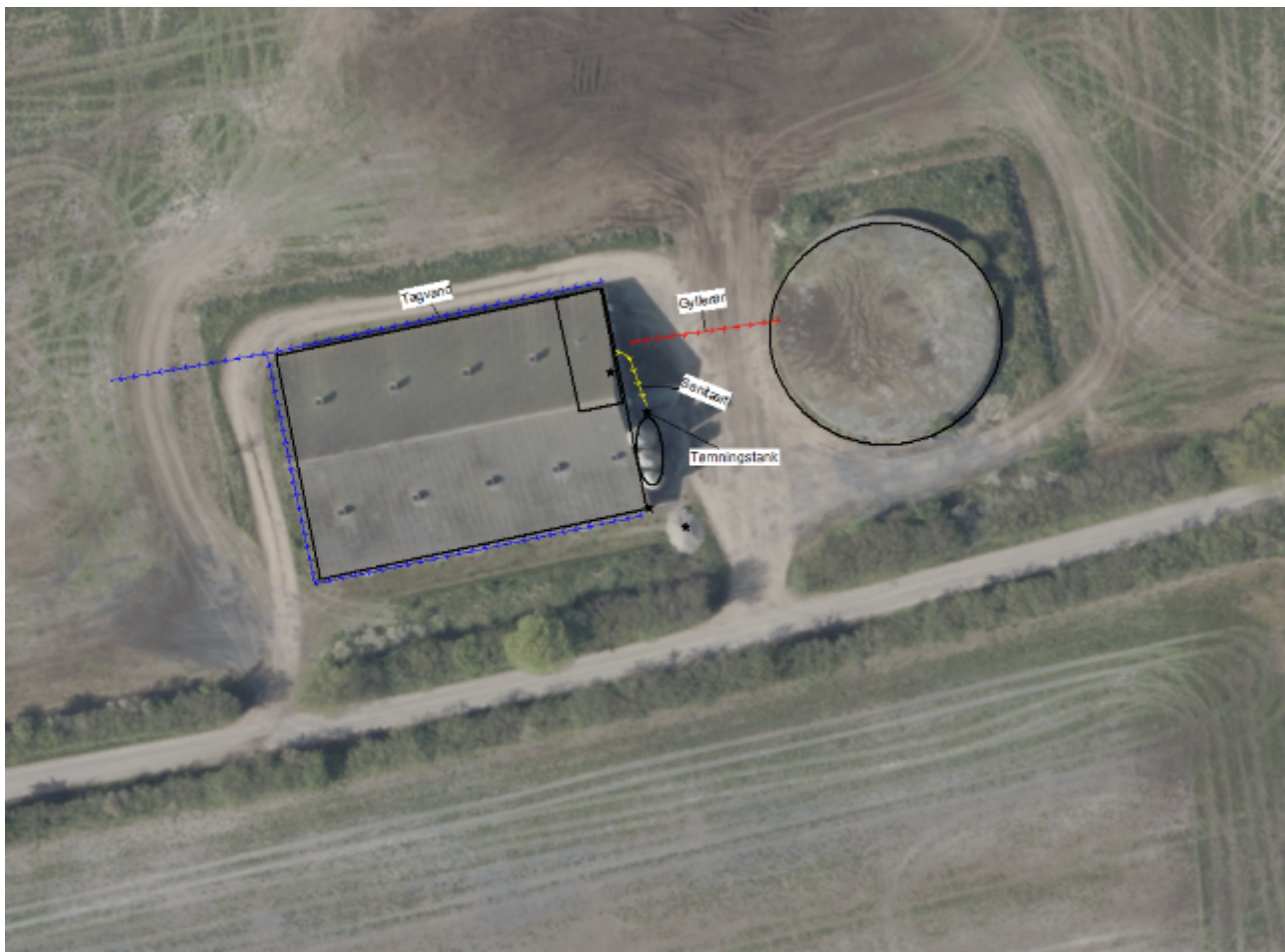
750 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning i forbindelse med udvidelsen.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Sanitært spildevand fra beboelse ledes til off. kloak. Fra stalden ledes det til en tømningstank.

Tagvandet afledes til nedsivning.

Afløbsplan

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	50.000 kwh	50.000 kwh
Dieselolie	0	0

Elforbruget på husdyrbruget går primært til belysning og drift af teknisk udstyr som ventilation.

Energibesparende foranstaltninger

Der anvendes frekvensstyret ventilation.

Vurdering

Elforbruget vurderes at være på et rimeligt niveau for en produktion af den ansøgte størrelse.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	2700 m ³	2700 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	600 m ³	600 m ³

Forbruget af vand er ud fra faktisk forbrug.

Bedriften forsynes vand fra alment vandværk. Der forventes ingen ændringer af vandforbruget i forbindelse med godkendelsen.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Vurdering

Vandforbruget er lidt under normforbruget, og vurderes derfor at være indenfor hvad der kunne forventes af en produktion i den størrelse.

Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor og kvælstof. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder

Der anvendes færdigblandet foder. Færdigblandet foder leveres til 3 udendørs fodersiloer. Der udfodres med ad libitum foder.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Der tilsættes fytase til foderet. Fytase medfører en bedre optagelse af fosfor fra foderet og dermed mindre fosfor i gyllen.

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Haderslev Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Affald sorteres i fraktioner og bortskaffes til genanvendelse.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Haderslev Kommune.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet og alderen på staldene. Der er ingen ændringer i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

B.9 Valg af BAT

Der anvendes delvist spaltegulv med fast gulv.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	544	278	822
Faktisk emission Kg N/år	544	278	822
Forskel Kg N/år			0
BAT krav overholdt			Ja

Vurdering

Ejendommen lever op til BAT kravene.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

Appendix 1

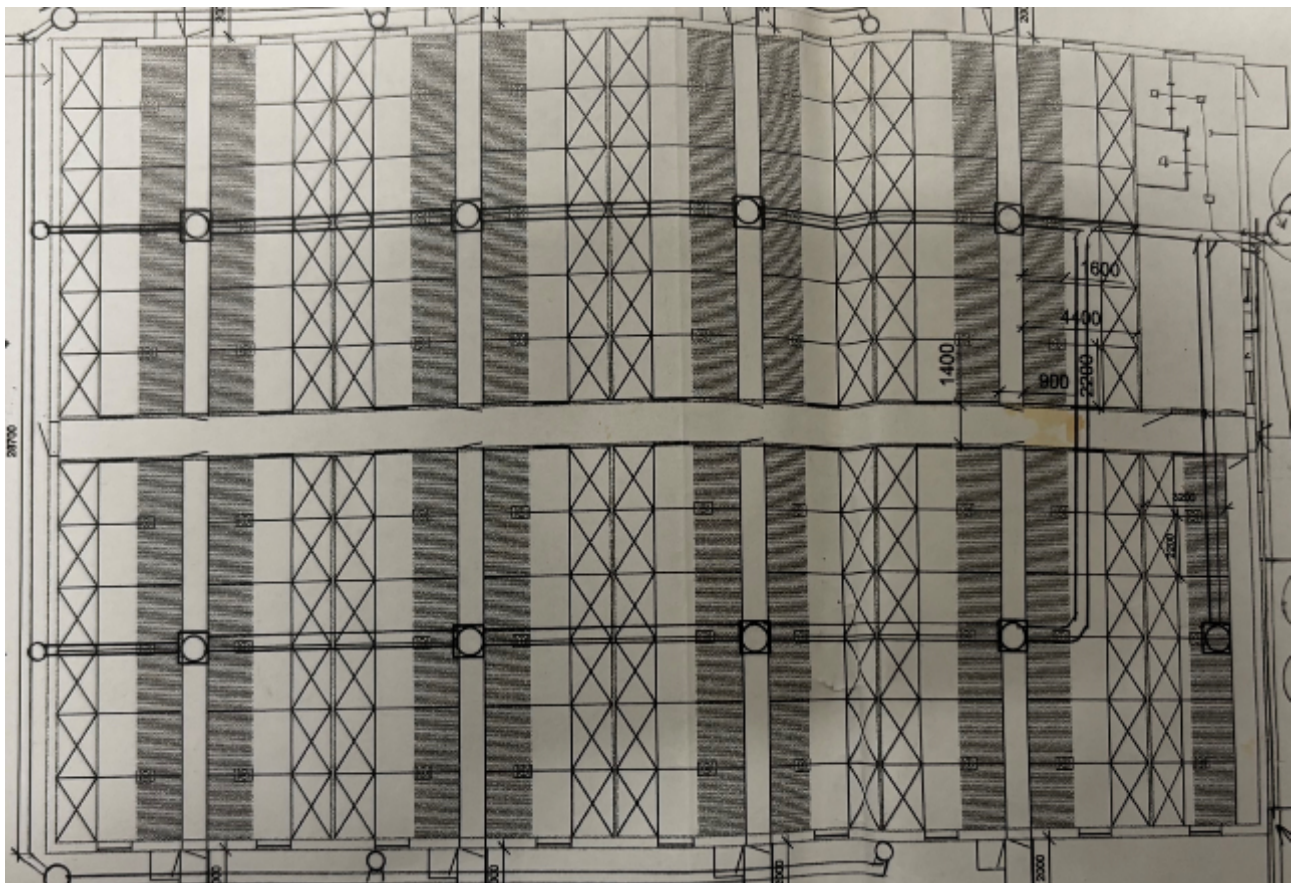
Stald 1

4,4 x 2,2 x 12 stier x 8 sektioner = 930 m²

3,2 x 2,2 x 6 stier = 42 m²

Samlet = 972 m²

Indretning af stald

Bilag 3: Produktionsarealer

Stald 1

4,4 x 2,2 x 12 stier x 8 sektioner

= 930 m²

3,2 x 2,2 x 6 stier

= 42 m²

Samlet

= 972 m²

Indretning af stald

